

פרשת ראה – שני

(א) וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לִשְׁכֹּן שְׁמוֹ שָׁם שְׁמָה תִּבְיֹאוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲנֹכִי מַצְוֶה אֹתְכֶם עוֹלְתֵיכֶם וּזְבוֹחֵיכֶם מַעֲשֵׂי־יָדְכֶם וּתְרֻמַּת יָדְכֶם וְכָל מִבְחָר נְדָרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּדְרֹו לַיהוָה:

יא ויהי אתרא, דיתרעי יי אלתכון ביה לאשראה שכניתיה תמן לתמן תיתון, ית כל דאנא מפקיד יתכון: עלותכון ונכסת קדשיכון, מעשריכון ואפרשות ידכון, וכל שפר נדריכון, דתדרון קדם יי.

ש"א וְהָיָה הַמָּקוֹם וגו'. בנו לכם בית הבחירה בירושלים. וכן הוא אומר בדרך: "וַיְהִי כִּי־יָשֵׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וְה' הָנִיחַ לוֹ מַסְבִּיב מִכָּל אוֹיְבָיו. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הֲנִבְיֹא רָאָה נָא אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אַרְזִים וְאֶרֶז הַמֶּלֶךְ יֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיִּרְיעָה:" שְׁמָה תִּבְיֹאוּ וגו'. למעלה אמור לענין שילה, וכאן אמור לענין ירושלים. ולכן חלקם הכתוב, לתן החר בין זו לזו, משחרבה שילה ובאו לנוב, וחרבה נוב ובאו לגבעון, היו הבמות מתרות עד שבאו לירושלים: מבחר נדריכם. מלמד שיביאו מן המבחר:

יב ותחדון, קדם יי אלתכון אתון ובניכון ובנתכון, ועבדיכון ואמהתכון; ולינאה דבקרויכון, ארי לית ליה חולק ואחסנא עמכון.

יג אסתמר לה, דלמא תסיק עלותך, בכל אתרא, דתחזי.

(ב) וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנִיתֵיכֶם וְעַבְדֵיכֶם וְאִמְהַתֵּיכֶם וְחִלּוֹי אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֵיכֶם כִּי אִין לוֹ חֶלֶק וּנְחִלָּה אִתְּכֶם:

(ג) הַשֹּׁמֵר לֹךְ פֶּן־תַּעֲלֶה עֲלִיתֶךָ בְּכָל־מָקוֹם אֲשֶׁר תֵּרְאֶה:

יד אלהין באתרא דיתרעי יי, בחדא מן שבטך תמן, תסיק עלותך; ותמן מעביד, כל דאנא מפקיד לה.

(ד) כִּי אִם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה בְּאַחַד שְׁבִטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֲלִיתֶךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כָּל אֲשֶׁר אֲנֹכִי מַצְוֶה:

טו לחוד בכל רעות נפשך תכוס ותיכול בסרא, כברכתא דיי אלהך דיהב לה בכל קרוך; מסאבא ודכיא ייכלונייה, כבסר טביא ואילא.

(ה) רַק בְּכָל־אוֹת נִפְשֶׁךָ תִּזְבַּח | וְאָכַלְתָּ בָשָׂר בְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ בְּכָל־שַׁעְרֶיךָ הַטָּמֵא וְהַטְּהוֹר וְאָכַלְנוּ בָּצֵבִי וּכְאִיל:

טז לחוד דמא, לא תיכלון: על ארעא תישדנייה, כמיא.

(ו) רַק הָדָם לֹא תֹאכְלוּ עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ בַּמַּיִם:

יז לית לה רשו למיכל בקרוך, מעסר עבירך וחמרך ומשחר, ובכורי תורך, וענך; וכל נדרך דתדר, ונדבתך ואפרשות ידך.

(ז) לֹא־תוֹכַל לֶאֱכֹל בְּשַׁעְרֶיךָ מַעֲשֶׂר דִּגְגֶךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיִּצְתָּרְךָ וּבִכְרַת בִּקְרֶךָ וּצְאֻנְךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדְרַ וְנִדְבַתֶּךָ וּתְרוּמַת יָדְךָ:

יח אלהין קדם יי אלהך תיכלנייה, באתרא דיתרעי יי אלהך ביה את וברך וברכתך ועבדך ואמתך, ולינאה דבקרורך; ותחדי, קדם יי אלהך, בכל, אושטות ידך.

(ח) כִּי־אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ אֶתֶּה וּבִגְדְךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְחִלּוֹי אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ וּשְׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מִשְׁלַח יָדְךָ:

יט אסתמר לה, דלמא תרחיק ית לינאה, כל יומך, על ארעך. {ס}

(ט) הַשֹּׁמֵר לֹךְ. לתן "לא תעשה" על הדבר: על אדמתך. אבל בגולה, אינך מזהר עליו יותר מעניי ישראל:

כ ארי יפתי יי אלהך ית תחומך, כמא דמליל לה, ותימר איכול בסרא, ארי תתרעי נפשך למיכל בסרא בכל רעות נפשך, תיכול בסרא.

(כ) כִּי־יִרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבַּר־לְךָ וְאִמְרַת אֲכַלָּה בָשָׂר כִּי־תֵאָוֶה נִפְשֶׁךָ לֶאֱכֹל בָּשָׂר בְּכָל־אוֹת נִפְשֶׁךָ תֹאכַל בָּשָׂר:

כא ארי יתרחק מנך אתרא, דיתרעי יי אלהך לאשראה שכניתיה תמן, ותכוס מתורך ומענך דיהב יי לה, כמא דפקידתך ותיכול, בקרוך, בכל, רעות נפשך.

(כא) כִּי־יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹם שְׁמוֹ שָׁם וּזְבוֹחַת מִבְּקָרְךָ וּצְאֻנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ וְאָכַלְתָּ בְּשַׁעְרֶיךָ בְּכָל אֹת נִפְשֶׁךָ:

כב ברם, כמא דמתאכיל בסר טביא ואילא פין, תיכלנייה: מסאבא, ודכיא, בחדא, ייכלנייה.

(כב) אַךְ כַּאֲשֶׁר יֹאכַל אֶת־הַצֵּבִי וְאֶת־הָאֵיל בֶּן־הַטָּהֲרָה הַטָּמֵא וְהַטְּהוֹר יִחְדּוּ וְאָכַלְנוּ:

כג לחוד תקף, בדיל דלא למיכל דמא, ארי דמא, הוא נפשא; ולא תיכול נפשא, עם בסרא.

(כג) רַק חֲזֹק חֲבִלְתִּי אֲכַל הָדָם כִּי הָדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ וְלֹא־תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם־הַבָּשָׂר:

כד לא, תיכלנייה: על ארעא תישדנייה, כמיא.

(כד) לֹא תֹאכְלֶנּוּ עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ בַּמַּיִם:

כה לא, תיכלנייה בדיל דייטב לה ולבנד בתרך, ארי מעביד דכשר קדם יי.

(כה) לֹא תֹאכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבִגְיֶךָ אַחֲרֶיךָ כִּי־תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה:

כו לחוד מעסר קדשך דיהון לה, ונדרך, תטול ותיתי, לאתרא דיתרעי יי.

(כו) רַק קֹדֶשֶׁיךָ אֲשֶׁר־יְהוּ לְךָ וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבֵאתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה:

כז לחוד תקף, בדיל דלא למיכל דמא, ארי דמא, הוא נפשא; ולא תיכול נפשא, עם בסרא, תיכול.

(כז) שֹׁמֵר וּשְׂמַעַת אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מַצְוֶה לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבִגְיֶךָ אַחֲרֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי תַעֲשֶׂה הַטוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: {ס}

כח טר ותקביל, ית כל פתגמיא האלין, דאנא, מפקיד לה; בדיל דייטב לה ולבנד בתרך, עד עלמא ארי מעביד דתקין ודכשר, קדם יי אלהך. {ס}

(כח) שֹׁמֵר וּשְׂמַעַת אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מַצְוֶה לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבִגְיֶךָ אַחֲרֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי תַעֲשֶׂה הַטוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי אֲדָם: